



# Una red contra la violencia de género



- **Cientos de personas tejieron una tela de araña, símbolo del apoyo ciudadano a las víctimas de la violencia machista, entre ellas institutos de Secundaria, asociaciones vecinales, de mujeres, de mayores y personas anónimas**

## RECURSOS PARA LAS VÍCTIMAS DE LA VIOLENCIA DE GÉNERO EN CASTELLÓN

### SERVICIO DE IGUALDAD DE OPORTUNIDADES DEL EXCMO. AYUNTAMIENTO DE CASTELLÓN DE LA PLANA

PASEO RIBALTA 21, ENTLO. A **964 251 979 / 964 355 322**  
 Prevención de violencia de género. igualdad@castello.es  
 Educación en Igualdad. www.castello.es  
 Participación comunitaria en Igualdad  
 Atención psicológica, jurídica y social.  
 Horario: lunes a viernes de 9-14 h.  
 Tardes: martes y jueves de 15-17 h. EXCEPTO VERANO

### CENTRO MUJER 24 HORAS, DE LA DIRECCIÓN GENERAL DE FAMILIA Y MUJER DE LA CONSELLERIA DE BIENESTAR SOCIAL Y JUSTICIA

C/ MAYOR Nº 2 - 5º **900 580 888**  
 Atención psicosocial y jurídica a mujeres víctimas de malos tratos.  
 Horario: 24 horas www.gva.es

### OFICINA DE ATENCIÓN A LAS VÍCTIMAS DEL DELITO

CIUDAD DE LA JUSTICIA **964 621 687**  
 BULEVAR BLASCO IBÁÑEZ S/N, PLANTA BAJA  
 Atención protección a víctimas del delito, redacción de denuncias, información, acompañamiento.  
 Horario: de lunes a viernes, 9-14 h. avd\_cas@gva.es - www.gva.es

### TELÉFONO DE EMERGENCIA DEL MINISTERIO DE SANIDAD, POLÍTICA SOCIAL E IGUALDAD

**016**  
**TELÉFONO DE EMERGENCIA 112**

### POLICÍA NACIONAL, SERVICIO DE ATENCIÓN A LA FAMILIA, SAF

COMISARÍA PROVINCIAL DE CASTELLÓN **964 469 500 / 091**  
 C/ RÍO SELLA, 5 www.policianacional.com  
 Atención a víctimas, presentación de denuncias...  
 Horario: 24 horas - SAF: de lunes a viernes, 9-21 h.

### POLICÍA LOCAL, UNIDAD DE VIOLENCIA DOMÉSTICA, UVIDO

CENTRAL DE POLICÍA LOCAL DE CASTELLÓN **092 / 964 354 000**  
 CUADRA TERCERA, PARTIDA BOVALAR  
 Urgencias: Horario, 24 horas

### SERVICIOS SOCIALES: LUNES A VIERNES DE 9 A 14 H.

CENTRALES	COLÓN, 38-A	964 355 100
NORTE	HISTORIADOR ESCOLANO, 28 BAJO	964 247 600
OESTE	PL. URBAN, BL. 1	964 251 689
GRAO	FORADÀ, 8	964 281 368 / 964 283 840
ESTE	MARQUÉS DE LA ENSENADA, 10	964 224 005
SUR	CANTÓ DE CASTALIA, 21	964 244 584

## EN ESTA EDICIÓN

L'Escola d'Igualtat, abierta a la ciudadanía

Página 7



Los coles celebran el Día Internacional de las Niñas

Página 13



Repensando los cánones de la belleza en la madurez

Página 16



La ciudad de Castellón despide a Beatriz Guttman

Página 17



AYUNTAMIENTO **Pasión x CASTELLÓN**  
 Igualdad

Adreça: Passeig Ribalta, 21, entl. A  
 Tel. 964 25 19 79  
 igualdad@castello.es

Realització: Servei d'Igualtat

Promou i Coordina: Regidoria d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes



25 DE NOVIEMBRE

# “No somos víctimas sino luchadoras”

Un total de 14 personas participaron en la lectura de textos para mostrar su rechazo hacia la violencia machista en la plaza Santa Clara

El 25 de noviembre, Día Internacional para la Eliminación de la Violencia sobre la Mujer, el Servicio de Igualdad de Oportunidades de Mujeres y Hombres del Ayuntamiento de Castellón organizó -como cada año- el acto conmemorativo para mostrar el rechazo ciudadano a la violencia machista.

Tras el alcalde, Alfonso Bataller, la Mujer del Año 2014, Carmen Borrull, fue la responsable

de iniciar la lectura de textos. Así, cada persona que intervino mostró su rechazo hacia este tipo de violencia cuya víctima siempre es la mujer por el hecho de serlo. Una violencia que tiene su origen en la cultura y que está enmarcada en la misma. Y una violencia que desde enero de 2014 hasta 25 de noviembre se había cobrado la vida de 44 mujeres en España.

Un total de 14 entidades participaron en el acto de sensibilización, aunque el discurso más emotivo y valiente fue el de una mujer que fue víctima de violencia de género. Durante su intervención reivindicó su derecho a dejar de ser víctima y destacó su capacidad y la de mujeres que se han encontrado en situaciones similares a las suyas de salir adelante.





25 DE NOVIEMBRE



Escultura "Mujer de compras"



Escultura "S'ha caigut la llet"



Escultura "Aguadora"



Escultura "Remendadora"



Escultura "Aire"



Escultura "Maternidad"



## VIOLENCIA DE GÉNERO

# Castellón teje la trampa

**Institutos, asociaciones de mujeres, de personas mayores y vecinales tejieron la trampa de las mujeres víctimas de violencia por la mañana y construyeron la red de apoyo (tela de araña) por la tarde en la Plaza Mayor**

**E**l Servicio de Igualdad de Oportunidades de Mujeres y Hombres del Ayuntamiento de Castellón, en colaboración con la Fundación Isonomía y l'Escola d'Art i Superior de Disseny organizó el pasado 24 de noviembre una actividad de participación ciudadana cuyo objetivo era sensibilizar sobre la violencia de género.

Se trata de una **"performance"**, propuesta y diseñada por alumnado de l'Escola d'Art, en la que participaron IES, asociaciones de mujeres,

de personas mayores, vecinales... de manera activa *elaborando la "trampa"* en la que se ven atrapadas las mujeres víctimas de violencia de género y que es tejida por toda la sociedad.

Esta trampa se construyó en seis estatuas de mujeres de la ciudad con elementos de reciclaje ensamblados en cintas rectangulares de 10 metros de largo aproximadamente (bufandas tejidas, flores de papel, macramé, retales...).

Este proceso de construir la maraña alrededor de las estatuas, es una metáfora de **la trampa** que sostiene toda la sociedad en mayor o menor medida, con más o menos complicidad, pero que permite que siga existiendo la violencia contra las mujeres.

Esa misma tarde, el material con el que se habían envuelto las estatuas se utilizó para tejer una tela de araña, símbolo del soporte ciudadano, de una red, de apoyo a las mujeres víctimas de violencia de género.



## LA TRAMPA

# La gente mayor, contra la violencia de género

El Servicio de Igualdad y la Fundación Isonomía realizaron formación en violencia de género en seis centros de mayores

Contra la violencia de género. Destruyamos la trampa. Éste podría haber sido el lema de la formación sobre violencia de género que se desarrolló en seis centros de personas mayores de Castellón, impartida por el Servicio de Igualdad de Oportunidades de Mujeres y Hombres del Ayuntamiento de Castellón y la Fundación Isonomía de la Universitat Jaume I. El objetivo era lograr la participación de las personas mayores en la campaña de sensibilización ciudadana **La Trampa**.

Los centros en los que se realizaron las sesiones formativas fueron Illes Columbretes, Ceam Constitución, San José Obrero, Centro Municipal de Cultura, Polifuncional Urban y La Panderola. Las personas que acudieron pudieron reflexionar sobre conceptos como el ciclo de la violencia de género, tipos de violencia contra las mujeres, etc.

Además, aprendieron las diferencias entre sexo y género y cómo estas diferencias nos limitan. Así, el hecho de ser hombre o de ser mujer encasilla nuestra vida desde que nacemos y condiciona nuestros estudios, nuestros empleos o aspectos como quién se responsabiliza de los cuidados en un hogar.

Tradicionalmente, han sido las mujeres las que han permanecido en el hogar a cargo de la casa y el cuidado de hijos e hijas. Este hecho ha tenido como consecuencia que ellas no han ocupado el espacio público, que es donde se adoptan las decisiones que trascien-

den a la vida de las personas. Además, han estado subordinadas a los hombres desde el punto de vista económico. Y la peor cara de esta trampa es la violencia de género.

Por "violencia contra la mujer" se entiende todo acto de violencia basado en la pertenencia al sexo femenino que tenga o pueda tener como resultado un daño o sufrimiento físico, sexual o psicológico para la mujer, así como las amenazas de tales actos, la coacción o la privación arbitraria de la libertad, tanto si se producen en la vida pública como en la vida privada.

El objetivo de la formación era implicar a las personas de estos centros en la campaña de sensibilización ciudadana contra la violencia de género organizada de forma conjunta por el Servicio de Igualdad, Fundación Isonomía y Escola d'Art i Superior de Disseny de Castelló.

La campaña consistía en envolver con material de diferentes texturas seis estatuas de mujeres de la ciudad. La acción suponía una metáfora de **la trampa** en la que caen las mujeres víctimas de violencia de género y de la que todos y todas somos cómplices, porque miramos hacia otro lado, porque no queremos enterarnos...

Así, las personas que participaron en la formación elaboraron materiales: una bufanda de 8 metros, flores de papeles, cadeneta con bolsas de basura, telas cosidas... Con todo ello acudieron el pasado 24 de noviembre a las estatuas elegidas para ayudar a construir **la maraña** "que atrapa a las mujeres".

Por la tarde, se deshizo la maraña y en la plaza Mayor se construyó una gran tela de araña -elaborada a partir de los materiales utilizados en **la maraña**- como símbolo del soporte ciudadano a las mujeres víctimas de violencia de género.



Imagen del público que asistió al Centro Municipal de Cultura



San José Obrero también participó en las sesiones formativas

# L'Escola d'Igualtat, oberta a la ciutadania

El Servei d'Igualtat posa en marxa aquest espai formatiu gratuït de 20 hores de durada, on es rebrà formació sobre igualtat i violència de gènere

La Regidoria d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes engegarà el pròxim 13 de gener de 2015 la primera edició de l'Escola d'Igualtat, un espai de formació en igualtat de dones i homes i violència de gènere obert a la ciutadania.

La formació, de caràcter gratuït, s'emmarca en el II Pla d'Igualtat d'Oportunitats de l'Ajuntament de Castelló i està pensada per a facilitar coneixements bàsics d'igualtat a entitats de diferent naturalesa o persones que, a títol individual, desitgen participar.

A més, el Consistori -segons arreplega el II Pla-promou l'aplicació de criteris socials en la contractació pública que afavorisquen la igualtat d'oportunitats de dones i homes (mesura 1.7.1). Per altra banda, un altra mesura del Pla (1.7.2) recull: *Incloure en els convenis nominatius que subscriu l'Ajuntament de Castelló amb entitats prestadores de serveis socials l'obligatorietat de rebre formació en igualtat d'oportunitats de dones i homes i violència de gènere.*

Es tracta d'una acció formativa de 20 hores estructurades d'aquesta manera:

- **TEMA 1: Conceptes bàsics:** Patriarcat; Sexe i gènere; Rols i estereotips; Socialització de gènere; Igualtat formal/real d'oportunitats de dones i homes; Discriminació per raó de sexe/gènere; Bretxa de gènere; Perspectiva de gènere; Accions positives; Mainstreaming. **DATA: 13 de gener de 2015 / HORA: 18.00-20.00**
- **TEMA 2: Educació, igualtat i mercat laboral:** Gènere i currículum ocult; Gènere i educació; Nivell d'instrucció desagregat per sexes; El llenguatge com a transmissor de la cultura de gèneres; Dones i homes en el mercat laboral. **DATA: 20 de gener de 2015 / HORA: 18.00-20.00**



- **TEMA 3: Llenguatge no sexista:** La invisibilitat de les dones en el llenguatge; L'ús sexista del llenguatge; La imatge de les dones en els mitjans de comunicació i la publicitat; Recomanacions per a la utilització d'un llenguatge no sexista. **DATA: 27 de gener de 2015 / HORA: 18.00-20.00**
- **TEMA 4: Usos del temps:** Vocabulari bàsic: coresponsabilitat, doble jornada, espai públic...; Té sexe el temps?; Temps de treball domèstic i de cures; Compartir les responsabilitats; Família coresponsable. **DATA: 3 de febrer de 2015 / HORA: 18.00-20.00**
- **TEMA 5: Violència de gènere:** Introducció; Violència de gènere: definició, idees clau; Distintes manifestacions de la violència de gènere; Mites sobre la violència de gènere; El cicle de la violència; Conseqüències de la violència de gènere; Els agressors. **DATA: 10 de febrer de 2015 / HORA: 18.00-20.00**
- **TEMA 6: Dones i salut / Dones i maternitat / Dones i atenció a la dependència / Cures a altres:** Introducció: dona i salut pública; Dona i salut en el món...; Dones i maternitat; Iaies 4x4: La solidaritat dels llinatges femenins; Dones, monomarentalitat, condicions vitals i salut; Cuidar, cuidar-se, ser cuidada; Són més depressives les dones? **DATA: 17 de febrer i 24 de febrer de 2015 / HORA: 18.00-20.00**
- **TEMA 7: Planificació de projectes amb enfocament de gènere.** **DATA: 3 de març de 2015 / HORA: 18.00-20.00**



# Consell Municipal d'Igualtat

**Un total de 37 entitats conformen el Consell, un òrgan consultiu l'objectiu del qual és fomentar la participació ciutadana en matèria d'igualtat d'oportunitats de homes i dones**

**E**l Consell Municipal d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes de l'Ajuntament de Castelló de la Plana va ser creat per acord plenari de data 30 de gener de 2014 i la seua creació s'emmarca en el II Pla d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes.

El Consell és un òrgan consultiu l'objectiu del qual és fomentar la participació ciutadana en els assumptes municipals en matèria de promoció de la igualtat d'oportunitats de dones i homes. Així, una de les primeres accions ha sigut la formació d'una comissió de treball sobre violència de gènere, integrada per set entitats, i el seu objectiu és treballar per la prevenció i sensibilització contra la violència de gènere.

## COMPETÈNCIES

Respecte a les competències del Consell Municipal d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes són:

- La promoció i el desenvolupament de la igualtat d'oportunitats de dones i homes.
- Ser òrgan de participació ciutadana en els assumptes municipals relacionats amb la igualtat d'oportunitats de dones i homes.
- Participar activament en la gestió municipal emetent informe sobre els assumptes que pel propi Ajuntament li siguen requerits, o que a criteri del Consell ho requerisquen.
- Formular propostes d'actuació sobre pro-



blemes relacionats amb la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

## FUNCIONS

Quant a l'àmbit competencial, correspon al Consell Municipal d'Igualtat les següents funcions:

- Informar a l'Ajuntament sobre problemes generals o específics referents a les desigualtats de dones i homes en la ciutat.
- Emetre els informes que sol·liciten els òrgans municipals en relació amb les iniciatives municipals, vinculades a igualtat d'oportunitats de dones i homes.
- Elaborar estudis i propostes concretes d'actuació sobre els problemes de desigualtat de dones i homes detectats en l'àmbit local, especialment en matèria de violència contra la dona.
- Elaborar estudis i propostes concretes d'actuació en l'àmbit de desenvolupament del Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes.
- Aprovar la memòria anual de desenvolupament del Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes i emetre propostes d'actuació relatives al des-



**PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN IGUALTAT**

- envolupament del seu contingut.
- f) Impulsar la realització conjunta de projectes i activitats entre les entitats que constitueixen el Consell Municipal d'Igualtat i la ciutadania relacionades amb la igualtat de dones i homes en la ciutat.
- g) Potenciar la coordinació permanent i sistemàtica entre l'Ajuntament i les diverses entitats que treballen per la igualtat a Castelló.
- h) Impulsar la participació activa de les dones en la vida local, especialment en els espais de presa de decisions.
- i) Vetllar pel compliment de l'establert legalment quant a presència equilibrada d'homes i dones en els òrgans municipals.
- j) Promoure la realització en el municipi de projectes i activitats d'educació en igualtat

- de dones i homes, prevenció de violència de gènere i ús no sexista del llenguatge.
- k) Visibilitzar les situacions de discriminació múltiple que pateixen algunes dones.
- l) Promoure el empoderament i l'autonomia personal de les dones com a via per a avançar en la igualtat d'oportunitats de dones i homes.
- m) Proposar les reformes necessàries en polítiques públiques o legislatives per a prevenir, atendre i eradicar la desigualtat d'oportunitats entre dones i homes, en els àmbits públic o privat, sobretot referent a la violència contra la dona.
- n) Qualsevol altres iniciatives relacionades amb l'objecte d'aquest Consell Sectorial.

Fer un requadre amb aquesta informació:

ENTITATS QUE CONFORMEN EL CONSELL MUNICIPAL D'IGUALTAT	
Grups municipals: Popular, Socialista, Bloc-Compromís, Esquerra Unida	Federació d'Associacions ciutadanes i consumidores
Patronat Municipal de Festes	Federación de Personas con Discapacidad Física y Orgánica (Cocemfe-Castellón)
Associació Madres en Acción	Subdelegació del Govern. Unitat de Violència
Associació Aula Debate Mujeres del Grao	Direcció Territorial de Benestar Social
Associació Amas de Casa	Direcció Territorial d'Educació
Associació de Dones 8 de Març	Direcció Territorial de Sanitat
Associació de Mujeres Demócratas	Direcció General d'Ocupació
Asociación Provincial de Dones Empressàries	Direcció Territorial de Governació
Associació de Mujeres San Lorenzo	Universitat Jaume I: Fundació Isonomia
Associació Dones Nacionalistes Terra	Consell Sectorial de Comerç
Associació de Mujeres Inmigrantes de Castellón	Consell Sectorial de Participació Ciutadana
Associació de Familiares de Víctimas de Violencia de Género: Rocío López Agredano	Consell Sectorial de Benestar Social
Associació Sexualidad y Vida	Consell Sectorial de Cultura
Associació Provida	Creu Roja
Associació Networking	Organización Nacional de Ciegos Españoles (ONCE)
Associació ciutadana contra el SIDA: CASDA	UGT
Associació de persones sordes	CCOO

VICEPRESIDENTA CREU ROJA

# Gràcia Rovira Climent

“Resulta emocionant constatar que la solidaritat de la ciutadania de Castelló ha augmentat en aquests temps de crisi”

**G**ràcia Rovira Climent és vicepresidenta provincial de Creu Roja. Forma part d'un equip directiu feminitzat (la directora provincial és Flor Higuera i en l'equip directiu hi ha dos homes i dos dones). La vocació social absoluta és el que podria definir la seua forma de fer al capdavant de l'entitat provincial. “El que marca la diferència com a persona és ser voluntari o voluntària, encara que és cert que les dones, per les nostres experiències vitals, podem tindre una visió diferent dels problemes socials”, indica.

No obstant això, és cert que en la província el voluntariat està prou equilibrat: Del total de 4.651 de persones voluntàries a Castellano, un 54,87% són dones i un 45,17% són homes. Respecte a l'edat, la mitjana és de 38 anys i la majoria del voluntariat té edats compreses entre els 21 i els 30 anys. A més, un 22,25% del voluntariat són estudiants. “Creu Roja només té sentit gràcies al voluntariat i a socis i sòcies. Sense aquestes persones, no podríem intervindre”, afegeix Rovira.

**P: Podem parlar de feminització de la pobresa a Castelló?**

**R.:** Sí. Elles són les que vénen a sol·licitar ajuda majoritàriament perquè són les que es fan càrrec de fills i filles. Per exemple, en 2013 es van atendre a 388 persones en dificultat social, de les que 383 eren dones i 5 homes.



**P: Desenvolupen programes específics per a dones des de Creu Roja Castelló?**

**R.:** Sí, el Sara, Seda i Atenpro. El Sara té com a objectiu millorar la qualitat de vida de les dones participants per mitjà d'una millor capacitació per a la participació social i, en particular, per a l'ocupació. A més, pretén fomentar l'autoestima, confiança i altres aspectes personals, com ara habilitats comunicatives i socials, a més de treballar el seu



## VICEPRESIDENTA CREU ROJA

projecte professional, perquè es convertisquen en protagonistes actives del seu propi procés d'inserció social i laboral. El perfil de les alumnes és d'una dona entre 30 i 40 anys, algunes d'elles amb alta qualificació, però que no han exercit, dedicades a cura dels seus fills i filles. I totes elles amb dificultats en la búsqueda activa d'ocupació. Els tallers faciliten la participació de les dones, ja que les classes són pels matins, mentre que els seus fills i filles estan en el col·legi. Per la seua banda, el Seda és una continuació i ja té una orientació clarament prelaboral. Finalment, el programa Atenpro (Servei telefònic d'Atenció i Protecció per a víctimes de la violència de gènere) que és una modalitat de servei -s'entrega un telèfon a les dones- que ofereix a les víctimes de la violència de gènere una atenció immediata i a distància, assegurant una resposta ràpida les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any i siga quin siga el lloc en què es troben. El servei no es limita a atendre les demandes que ocasionalment puguen plantejar les víctimes de la violència de gènere usuàries d'aquest servei, sinó que també preveu actuacions programades de caràcter preventiu. Per això, des del Centre d'Atenció es contacta periòdicament amb les usuàries del servei, a fi de fer un seguiment permanent, mantindre actualitzades les seues dades personals i socials, comprovar l'adequat funcionament del sistema i intervindre, si les circumstàncies ho aconsellen. Igualment, les usuàries poden comunicar-se amb el Centre d'Atenció, quan ho creguen necessari.

**P: De manera que també realitzen seguiment de les dones víctimes de violència?**

**R.:** Sí. Durant 2013 hem atés 350 dones

(d'entre 30 i 50 anys d'edat majoritàriament) D'aquestes, un 70 % participa en diferents programes nostres com el Pla d'Ocupació o centrats en xiquets i xiquetes. Volem que es senten acompanyades.

**P: En el programa d'ocupació, també s'aprecien diferències entre dones i homes?**

**R.:** La crisi ha tingut com a conseqüència que cada vegada participen més homes, però continuen participant moltes dones. Així, en el programa d'orientació laboral van participar en 2013, 809 dones i 499 homes.

**P: Quina relació ha tingut la crisi amb el voluntariat?**

**R.:** Ha sigut una alegria constatar que ha augmentat el nombre de castellanencs i castellanenques que participen del voluntariat de Creu Roja. Cada vegada hi ha més, però és que també ha incrementat els diners que es recapten en les nostres campanyes. Tot un exemple de solidaritat que emociona.

**P: Quins requisits ha de complir una persona que vulga ser voluntària?**

**R.:** Simplement, tindre empatia amb qui ho està passant malament. No mirar cap a un altre costat en aquests moments de dificultats. Tindre una actitud honesta davant de la vida.

**P: És impossible traduir la realitat a xifres però, pot donar alguna pinzellada?**

**R.:** Durant 2013, des de Creu Roja es va atendre un total de 46.185 persones en els distints programes que realitzem. D'aquestes, 22.045 persones van ser ateses des d'intervenció social; 1.346 van passar pel Pla d'Ocupació; 10.879 en el Pla de Socors i Emergències; 7.762 van ser ateses per Creu Roja Joventut; i 4.153 van rebre formació.

## PROGRAMES CREU ROJA

## Voluntariat, formació i desenvolupament local

## Salut i Socors

**Intervenció Social:** programes de Teleassistència, Centre de dia, Onada de fred, Onada de calor, Immigrants, integració social, espai solidari, ocupació i el nostre programa estrela, el "Café Solidari"

## Creu Roja Joventut

## LITERATURA

# Esriptores oblidades

■ **Les germanes Brontë o Caterina Albert són exemples d'esriptores que van haver de simular ser homes per a poder escriure i publicar**

**N**o escrigues llibres i porta xiquets al món! Això és el que, més que possiblement, segurament, escoltaria George Sand en la refinada i culta societat parisenca de mitjans del segle XIX. En aquell París, tal i com ens mostra Balzac a bastament, no estava mal vist que una dona tinguera curiositat i interès per instruir-se, però sempre que fóra amb la finalitat de convertir-se en una bona conversadora i aconseguir, així, destacar en els cercles socials que és d'on eixien els marits més cobdiciats.

Ara bé, desitjar aquesta formació de manera sincera i apassionada no per a complaure els homes sinó per a complaure's a si mateix, ja era una altra cosa. Podia suposar un tsunami de retrets, d'auguris de solteria eterna i fins i tot, de burla. En l'Espanya del XIX era molt comú referir-se a les dones que s'atrevien a agafar la ploma com "las literatas", una expressió en què es barrejaven la mofa paternalista i el desprec i masculista. Ja ho denunciava Rosalia de Castro en 1866: "Nunca dejan pasar la ocasión de decirte que las mujeres deben dejar la pluma y repasar los calcetines de su marido".

I no només açò. Per frases com aquestes, la història de la literatura està plena d'esriptores secretes, dones que han deixat el millor de si mateix imprès en lletres de motlle sense que es reconeguera la seua vàlua o, almenys, sense que la seua vàlua es traduïra en un reconeixement a la seua persona. Les germanes Brontë, Charlotte, Emily i Anne, van debutar en 1847 amb un poemari que, per a evitar els prejudicis sobre les dones esriptores, van firmar com si foren 3 germans: Currer, Ellis i Acton Bell. Caterina Albert esdevingué un home en les portades dels seus llibres perquè el seu monòleg *La infanticida* (1898) escandalitzà la conservadora societat



catalana de finals del XIX, però no per la cruesa de la temàtica, sinó perquè un text tan cru havia eixit del cervell d'una dona. A partir d'aquell moment, Caterina Albert decidí morir per al panorama literari i esdevingué Víctor Català, pseudònim amb el qual s'estalviaria un judici predeterminat pel seu sexe.

Aturem-nos ací, en el segle XIX. Si ja la posició i la visibilitat de la dona en el món de l'escriptura és una situació minoritària, si baixem un altre graó i anem a les dones i l'escriptura en valencià, la situació del quadre clínic és de coma. Les dones esriptores (o intel·lectuals), per la formació limitadíssima a què les deixaven arribar els homes -i l'església principalment- no mai han estat abundoses en la nostra cultura. I fins fa no res. Si fullegem *Los fills de la Morta Viva*, de Constantí Llombart, patum de la renaixença valenciana i pertanyent al sector progressista, es detecta el reduït nombre d'autores durant el segle XIX. Solament 4 senyores: Maria Orberà i Carrion, Manuela Agnès Rausell -l' enamorada de Llombart-, Lluïsa Duran de Leon i Magdalena Garcia Bravo. El número era previsible, com també el tipus de papers que elaboraven: obres poètiques, narracions breus, articles de premsa i, en el cas de la primera, alguns escrits per a la formació de les xiquetes, atés que es va dedicar a l'ensenyament. Per altra banda, en valencià, aquestes senyores van escriure poc. En el cas de Rausell, per exemple, Llombart li reconeix unes "excel·lents disposicions per a l'art de fer novel·les", tot i que no s'està de dir que a la literatura "sols ha dedicat sos ratos d'oci, sens descuidar en lo més mínim les faenes del seu sexe" i afegeix que "sobreix per son esmerat aseó y economia domèstica". La visió de Llombart, patrici i santó de les lletres valencianes, no podia ser diferent, en encarar-se a la imatge de les dones esriptores que la dels seus coetanis. Falta, però, veure què van escriure, realment i estudiar-les. Segur que no són l'exponent més brillant de la Renaixença a València; però no ens consta que ningú haja resseguit els seus escrits encara. ¿A què esperem?

*Normalització Lingüística  
Ajuntament de Castelló*



## DRETS HUMANS

# Dibuixos per al Dia Internacional de les Xiquetes

**Els col·legis Gaetà Huguet, Tombatossals, Grans i Menuts i Carles Selma participaren en la campanya de sensibilització, destinada a xiquets i xiquetes de 3r de Primària**

El passat 11 d'octubre, la Regidoria d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes de l'Ajuntament de Castelló es va sumar a la commemoració del Dia Internacional de les Xiquetes.

L'ONU va introduir aquesta data en el seu calendari, segons resa en la resolució aprovada, "Reconeixent que l'empoderament de les xiquetes i la inversió en elles, que són fonamentals per al creixement econòmic, l'èxit de tots els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, inclosa l'eradicació de la pobresa i la pobresa extrema, així com la participació significativa de les xiquetes en les decisions que les afecten, són clau per a trencar el cicle de discriminació i violència i per a promoure i protegir el gaudiment ple i efectiu dels seus drets humans, i reconeixent també que eixe empoderament requereix la seua participació activa en els processos de presa de decisions i el suport i la participació actius dels pares, tutors, familiars i cuidadors, així com dels xiquets i els homes i de la comunitat en general".

Els col·legis Grans i Menuts, Gaetà Huguet, Carles Selma i Tombatossals van participar en aquesta primera edició que va consistir a traslladar a un dibuix un desig d'un futur millor per a les xiquetes en el revers d'una postal amb la imatge de Malala.

La campanya es va centrar en xiquets i xiquetes de tercer de Primària i, segons relata el professorat responsable de l'activitat, va ser "un èxit perquè l'alumnat va entendre la raó de la campanya". A més, durant la setmana en què es va desenvolupar aquesta proposta, Malala va rebre el Premi Nobel de la Pau, un fet que va contribuir que xiquets i xiquetes s'implicaren més i compregueren la transcendència de la proposta de sensibilització.

## LES XIQUETES EN EL MÓN

Les xiquetes es troben entre les persones més vulnerables i més profundament afectades per la violència. Les conseqüències poden prolongar-se durant tota la vida. Diverses formes específiques de violència i pràctiques nocives, com la mutilació i la mutilació genital femenina, el planxat de pits i el matrimoni infantil, repercuteixen especialment en les xiquetes, inclosa la violència sexual.

En el pla internacional, diversos estudis reflecteixen que més de 700 milions de dones vives hui en dia es van casar quan encara no havien complert els 18 anys d'edat, i més d'una de cada tres (uns 250 milions) es van casar abans dels 15 anys.



# Tenen sexe les carreres universitàries?

La socialització segons el sexe (home o dona) ens limita vitalment i també a l'hora de triar els estudis universitaris

El llenguatge posseeix dos grans característiques, d'una banda reflecteix la realitat social i, al mateix temps, és capaç de crear realitat. A través del llenguatge la subjectivitat pren forma, de tal manera que qui posseeix la capacitat de nomenar és qui posseeix el poder d'implementar realitat. És per açò que la manera en què denominem la realitat crea un imaginari social del que és o no és important o principal.

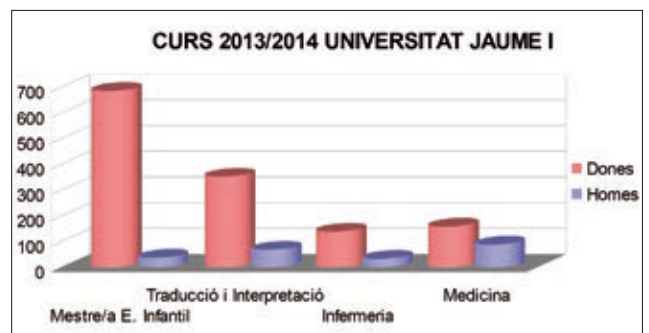
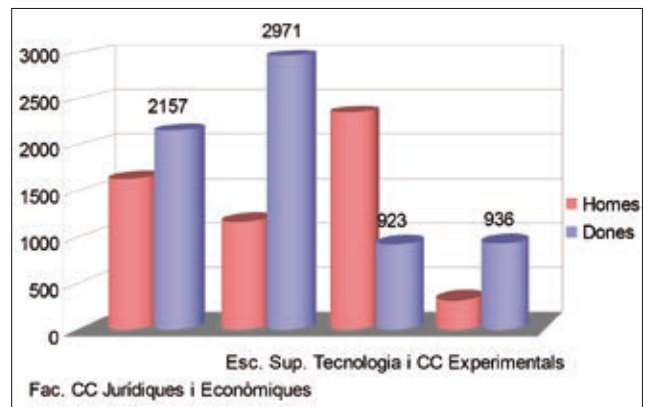
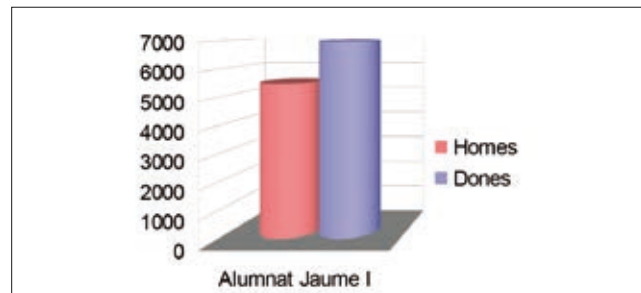
En aquest sentit, la tendència a classificar certes titulacions com a "carreres d'homes" i unes altres com a "carreres de dones" no posseeix el mateix significat que parlar de "carreres feminitzades" i "carreres masculinitzades".

Fer al·lusió a les titulacions superiors com d'homes o de dones reforça l'estereotip sobre les capacitats, interessos i motivacions que es pressuposen ontològics en un i un altre sexe. Per contra, referir-se als títols universitaris com masculinitzats o feminitzats al·ludeix a una realitat social que està limitant la possibilitat d'elecció de les dones a través de sistemes de discriminació indirecta.

La realitat no deixa lloc a dubtes: en les enginyeries no se supera el 30% de dones matriculades, mentre que en altres titulacions els homes no superen el 20%. Aquest és un indicador de la segregació de gènere que segueix impresa en la nostra societat; on les carreres vinculades a les activitats de cura,

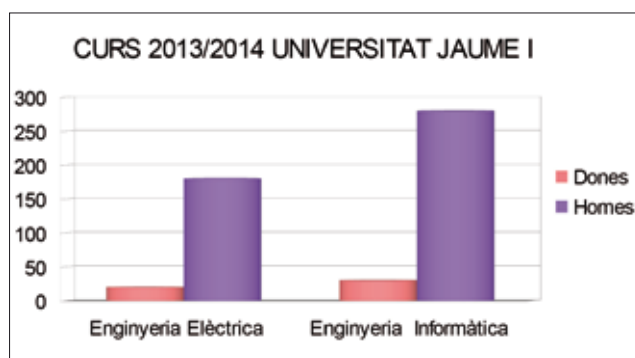
atenció a persones depenents com la infància i la vellesa i aquelles activitats que proveiran de menors recursos econòmics estan fortament feminitzades.

Total alumnat Universitat Jaume I (Curs 2013-14)





## GÈNERE I ESTUDIS



Aquestes dades constaten l'existència d'un fort component de trets estereotipats sobre el paper social que es deixa desenvolupar a homes i dones en l'àmbit soci-laboral. Els estereotips, per a un i un altre sexe, reforcen els prejudicis sobre les seues capacitats, interessos i motivacions.

L'estereotip determina una certa mirada sobre els diferents aspectes de la realitat, està tan interioritzat que ni tan sols som capaces de pensar sobre ells, s'accepten sense ser qüestionats, es mostren com a evidents i, com a tals, no semblen necessitar de demostració, per tot açò limiten el nostre pensament i, per tant la nostra acció.

### MATEMÀTIQUES

Un clar exemple del poder social que posseeixen els estereotips sobre les qualitats i capacitats dels xiquets i xiquetes és que segueix existint la idea socialment generalitzada que les xiquetes posseeixen menors capacitats per a les matemàtiques, quan la realitat no deixa de mostrar-nos, any rere any, que entre els millors expedients acadèmics matemàtics són majoritàriament de dones joves i que les facultats de matemàtiques estan plenes de dones amb gran aprofitament dels seus estudis. I no obstant açò, gran és el poder dels estereotips, tan evidents semblen que són altament convincents.

Estereotipar és assignar arbitràriament certes creences, hàbits, destreses i expectatives als diferents grups humans sobre la base única de pertinença a un grup, sense tenir en compte els atributs individuals i amb el benentès que el que s'atribueix al grup és cert.

### ESTEREOTIPS QUE LIMITEN

Els estereotips masculins i capacitadors estan lligats a activitats professionals, a l'àmbit públic, del poder, designant-se amb els següents trets: activitat, agressivitat, autoritat, valentia, risc, competitivitat, dots de comandament, aptitud per a les ciències i amor al risc.

Els estereotips femenins van units a activitats de cura, al desenvolupament d'allò privat, a la falta de control sobre el poder, sent assenyalats a través de les següents peculiaritats: passivitat, tendresa, submissió, obediència, docilitat, por, tímida, falta d'iniciativa, tendència a somiar, dubte, dependència, aptitud per a les lletres i debilitat.

Podem observar una clara relació entre els estereotips masculins i els femenins amb les carreres amb alts percentatges d'homes i de dones.

El fet que aquestes representacions socials estereotipades no siguin explicitades no resta gens a la capacitat operativa de la seua funció oculta o "invisible" en el procés de socialització i de reproducció de les relacions socials i, de manera especial, de les relacions socials entre els sexes; cara al món laboral defineixen què activitats es consideren apropiades per a uns i per a unes altres, amb l'agreujant que l'estereotip incorpora un altre missatge complementari: les dones representen aquestos papers socials assignats com si foren una elecció personal, lliure i voluntària.

La imatge que es crea sobre un mateix i sobre els altres no naix de la pròpia persona sinó dels diferents models que existeixen en la societat. En aquest procés de socialització en el qual totes les persones estem immerses, l'escola, la família i els mitjans de comunicació apareixen com les tres grans institucions que influeixen en major grau en la identitat individual i en la classificació social dels individus en funció del sexe al que s'adscriu, convertint-se la diferència biològica en una diferenciació social.

## MODELS DE DONES

# La bellesa d'envellir

**Un grup de dones del centre de majors Illes Columbretes analitzen els cànons de bellesa que estigmatitzen el procés d'envellir per a les dones**

▲ Existeixen dos models d'envelliment, un per a les dones -molt més exigent- i un altre per als homes". Aquesta és la conclusió aconseguida en el grup de debat sobre la promoció de cànons estètics que neguen el dret de les dones a envellir.

El passat mes de maig, i en compliment d'una mesura del II Pla d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes, emmarcada en l'objectiu "Promoure l'adquisició d'hàbits saludables des de la formació i la prevenció", es va reunir un grup de debat, coordinat pel Servei d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes i el Negociat de Gent Gran. Un grup de deu dones, associades del Centre de Persones Majors Illes Columbretes, van participar en el debat i intercanvi d'idees.

La psicòloga cap del Negociat d'Igualtat, Reyes Santamaría Villagrasa, va ser la responsable de conduir el Grup de Debat i va destacar: "Les dones hem sigut educades per a agradar als altres". En aquest sentit, va indicar que la bellesa de les dones ha sigut dissenyada des de fora, a partir de "la mirada de l'altre" i tots els nostres afanys s'han d'orientar a aconseguir aquesta imatge, sense qüestionar-nos si respon als nostres desitjos, o si ens és còmoda, i fins i tot saludable. A més, va afegir: "La bellesa és el tret principal que defineix a les dones, segons ho ha transmès la cultura, a través de diferents mitjans al llarg de la història".

Les dones que conformaven el grup de debat van lamentar la pressió que segueix existint sobre els cossos perquè "siguen eternament



joves" i que es materialitza en la medicina antienvelliment, tant en forma de cremes com de cirurgies estètiques.

Una de les conclusions que va aconseguir el grup és que, si bé la definició de bellesa ha canviat, malgrat els canvis socials i econòmics de l'últim segle, marca uns límits molt estrets que neguen la pluralitat i la diversitat. I que, per tant, la bellesa continua sent considerada com a element bàsic de definició del femení.

En la nostra societat el mite de la bellesa controla i limita el progrés de les dones, perquè ens ha dificultat cercar i trobar models propis, i ens ha mantingut ocupades i estressades per donar "la talla". Tal com està dissenyada la bellesa "femenina", és difícil sentir que la podem aconseguir. En la seua inaccessibilitat resideix la gran perversió del mite i la bellesa femenina.

Un altra de les conclusions fonamentals va ser que "no podem comparar el nostre cos als 20,40, 60, 70, 80 anys, sense sentir l'autoestima pel terra: Ens enfadem amb el nostre cos a mesura que envellaix". En la nostra cultura no hi ha Venus velles, sense referents, necessitem semblar joves el major temps possible, per a ser vistes i valorades, en definitiva, per a existir com a persones.

La medicina antienvelliment és una clara resposta a aquest anhel. Es basa en el fet que envellir és una malaltia, que cal combatre, ignorant així, tot el que enriqueix la vellesa en l'esfera psicosocial.

Reconèixer la imperfecció i els límits de l'autonomia, ens permet mirar amb una mirada compassiva el curs de la vida, van concloure les dones del grup de debat. "Després de tantes conquestes aconseguides en l'últim segle, darrere de diverses formes de llibertat, la gran revolució pendent en la vida de les dones es concreta en la definició del model de bellesa". (Naomi Wolf, 1991)

# Adiós a Beatriz Guttman Goldberger

El pasado mes de octubre falleció la artista castellanense que recibió la distinción de Mujer del Año en 2007

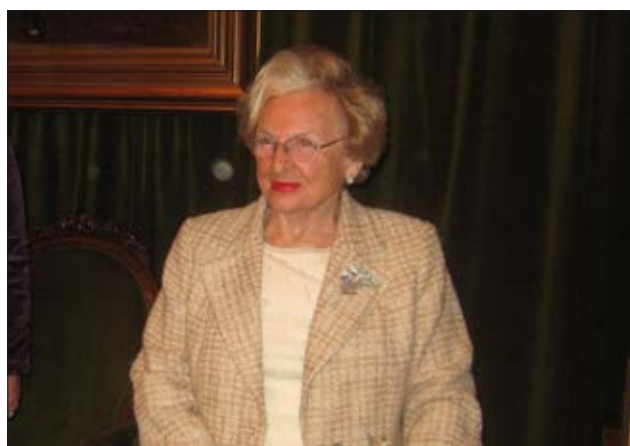
**B**eatriz Guttman Goldberger falleció el pasado 25 de octubre de 2014, dejando a la ciudad de Castellón huérfana de una de sus mejores artistas.

Guttman fue nombrada Mujer del Año por el Ayuntamiento de Castellón en 2007, un reconocimiento a su dilatada trayectoria como artista, así como a la calidad de su obra. Sin duda, además de artista, fue una mujer que abrió caminos que facilitaron el recorrido vital de otras tantas.

Licenciada en Bellas Artes por la Universitat Politècnica de València, la de Beatriz es una obra original, auténtica, autodidacta pero tamizada por las enseñanzas recibidas tras el inicio de la actividad artística, una obra absolutamente sentida.

Fue, sin duda, una adelantada a su tiempo, y su arte, lleno del azul del mar, la llevó a viajar por todo el mundo, desde Lisboa a Buenos Aires o Moscú con sus cuadros y sus joyas.

En el catálogo de la que fue su última exposición individual (en el Mucbe de Benicarló), Josep Manuel Sanchis, trató de definir su obra: «Se trata, en definitiva, desde mi punto de vista, de una obra difícilmente encuadrable pero que comparte características, sin entrar de pleno en ninguna clasificación, con el expresionismo abstracto, onírico, con aires orientalizantes, matérico en ocasiones, puesto que Beatriz Guttman recurre a la materia como un medio más de expresión del circunstancial leit motiv de su obra».



Además, Beatriz Guttman apoyó desde el principio el proyecto del Museo de Arte Contemporáneo Vicente Aguilera Cerni, de Vilafrades, y su obra formó parte de la exposición itinerante "Mujeres que fueron por delante", expuesta durante 1998 en el Museo de Bellas Artes de Valencia, en la Diputación de Castellón y en la Lonja del Pescado de Alicante.

Beatriz Guttman Goldberger ya forma parte de la historia del arte y su ciudad la recordará siempre con orgullo.





## El Ayuntamiento apoya a la familia de Mayuba

El Ayuntamiento de Castellón se unió a la familia de Mahdjouba Mohamed Handidaf (Mayuba) para solicitar el retorno de la joven de origen saharauí, que afortunadamente ya ha podido regresar con los suyos. La joven de 23 años, con nacionalidad española, llegó a Valencia el verano de 1999, acogida por una familia valenciana, concretamente, de la loca-

lidad de Genovés. Este acogimiento familiar se convirtió en acogimiento permanente en el año 2003. Mayuba tiene la nacionalidad española y tanto su DNI como su pasaporte la identifican como ciudadana española y juró la Constitución Española en el Registro Civil de Xàtiva el 14 de enero de 2012. Mahdjouba Mohamed Handidaf estuvo retenida contra su voluntad por su familia biológica en territorio argelino y su padre adoptivo viajó hasta allí para poder liberarla.

## La Generalitat presenta la primera Oficina Virtual de Atención a las Víctimas de Delito de España

El President de la Generalitat, Alberto Fabra, ha presentado la primera Oficina Virtual de Atención a las Víctimas de Delito de España, "lo que vuelve a convertir a la Comunitat Valenciana en pionera en la atención a las víctimas de cualquier tipo de delito".

La oficina virtual será atendida por un letrado de FAVIDE y su objetivo principal es "pro-

porcionar un canal de comunicación rápido, seguro y confidencial que permita a las víctimas obtener asistencia profesional y les oriente en la resolución de su problemática sin tener que desplazarse, a priori, a ningún sitio", ha añadido Fabra.

En este sentido, el President ha querido aprovechar este acto para agradecer y felicitar a todo el personal de la Fundación FAVIDE "por la gran labor que realiza para ofrecer a la ciudadanía la asistencia y orientación jurídica, social y profesional que necesitan".

## El Pleno municipal exige el retorno de las niñas nigerianas

Los cuatro grupos municipales con representación en el Ayuntamiento de Castellón acordaron en sesión plenaria la declaración institucional por la que se hace partícipe del dolor de las niñas secuestradas en Nigeria, de sus familiares y de toda su comunidad; se suma al lema "morir poco a poco, para poder vivir", como expresión de la grave violación de los derechos humanos de estas niñas, sometidas a secuestro físico, emocional y educativo y manifestar que es un hurto a toda la humanidad y la defensa de las niñas y niños debería ser parte esencial de la seguridad global y la defensa de la dignidad humana.

## Malala Yousafzai recibe el Nobel de la Paz y promete seguir la lucha

"Voy a continuar esta lucha hasta que vea a todos los niños en la escuela", se ha comprometido la adolescente paquistaní Malala Yousafzai al recibir el Nobel de la Paz junto al activista indio Kailash Satyarthi. A sus 17 años Malala, a quien los talibanes intentaron asesinar en 2012 por defender la educación para las niñas, se ha convertido en la galaronada más joven de la historia del Nobel y está utilizando el efecto internacional de su caso para promover la escolarización como motor de desarrollo.

## Uno de cada cuatro jóvenes cree que la mujer debe quedarse en casa

Un 24% de los jóvenes andaluces considera que el lugar de una mujer está en su casa, con su familia, y el 10% cree que el hombre es el que debe tomar las decisiones "importantes" en la pareja. Además, más del 20% opina que la mujer es más débil que los hombres y casi un 83 % de los chicos no creen que tengan riesgo

de sufrir violencia de género en sus futuras relaciones de pareja, porcentaje que baja hasta el 68,5 % en el caso de las chicas.

Estos datos se desprenden del Informe Andalucía Detecta, elaborado por el Instituto Andaluz de la Mujer (IAM), y del Informe Social de la Juventud en Andalucía, realizado por el Instituto Andaluz de la Juventud (IAJ), el Centro de Estudios Andaluces y la Consejería de Educación.

AGENDA

• **CURSOS D'INFORMÀTICA GRATUÏTS**

**LLOC:** Casal Jove i Polifuncional Urban la Salera  
**DATA:** Primer trimestre de 2015  
**HORA:** Distints grups horaris  
**INFORMACIÓ:** Casal Jove, telèfon 964 28 21 22  
 Cursos gratuïts d'informàtica en l'Aula Municipal de Informàtica del Casal Jove, el Polifuncional Urban la Salera. També s'ofereixen cursos d'informàtica en línia.

• **LA BICICLETA VERDE**

**CICLE:** DONA I CINE  
**LLOC:** Teatre del Raval  
**DATA:** 28 DE GENER  
**HORA:** 18.30

**Entrada gratuïta**

**Sinopsi:**

Wadjda té deu anys i viu en una societat tan tradicional que certes coses com anar amb bicicleta li estan totalment prohibides. Desitja tindre una bicicleta per a poder competir amb el seu amic, però sa mare no li ho permet perquè les bicicletes són un perill per a la dignitat d'una xica.

• **TODOS QUEREMOS LO MEJOR PARA ELLA**

**CICLE:** DONA I CINE  
**LLOC:** Teatre del Raval  
**DATA:** 25 DE FEBRER  
**HORA:** 18.30

**Entrada gratuïta**

**Sinopsi:**

Geni (Nora Navas) és una dona de 38 anys que, després de patir un terrible accident de cotxe, intenta reprendre la seua vida anterior i tornar a encaixar en el que havia sigut el seu món.

• **PAGO JUSTO**

**CICLE:** DONA I CINE  
**LLOC:** Teatre del Raval  
**DATA:** 25 DE MARÇ  
**HORA:** 18.30

**Entrada gratuïta**

**Sinopsi:**

En 1968, quasi 200 costureres de la planta Ford de Dagenham, a Londres, van organitzar una vaga per a reivindicar la igualtat de salaris respecte als homes. El resultat de la protesta va ser l'aprovació de l'Equal Pay Act.

• **LA PLAGA**

**CICLE:** DONA I CINE  
**LLOC:** Teatre del Raval  
**DATA:** 29 D'ABRIL  
**HORA:** 18.30

**Entrada gratuïta**

**Sinopsi:**

Raúl, un llaurador que intenta fer producció ecològica, contracta Lurie, que és esportista de lluita lliure, perquè li ajude en al camp. Les històries d'aquests dos homes van entrellaçant-se amb les de tres dones solitàries: una anciana que ha de deixar sa casa per a anar-se'n a viure a una residència de majors, una infermera filipina que acaba d'arribar al país i una prostituta que cada vegada té menys clients.

• **LA FUENTE DE LAS MUJERES**

**CICLE:** DONA I CINE  
**LLOC:** Teatre del Raval  
**DATA:** 27 DE MAIG  
**HORA:** 18.30

**Entrada gratuïta**

**Sinopsi:**

En un poble menut d'Orient Mitjà, la tradició exigeix que les dones vagen a buscar aigua, sota un sol ardent, a la font que naix en la part alta d'una muntanya. Leila, una jove casada, proposa a les altres dones una vaga de sexe: no mantindran relacions sexuals fins que els homes col·laboren amb elles en el transport de l'aigua fins a l'aldea.

• **EVA AL DESNUDO**

**CICLE:** DONA I CINE  
**LLOC:** Teatre del Raval  
**DATA:** 24 DE JUNY  
**HORA:** 18.30

**Entrada gratuïta**

**Sinopsi:**


Una jove, que aspira a convertir-se en actriu i triomfar en els escenaris, se les enginya per a introduir-se en un grup d'actors de teatre i fer-se amiga i confident d'una famosa i veterana actriu. Només un intel·ligent crític teatral endevina el que s'amaga darrere de la seua dolça aparença, només ell és capaç de veure "Eva al Desnudo".

• **JORNADA DE GESTIÓ EMPRESARIAL (EMPREENENJOVE CASTELLÓ- IVAG.GVA JOVE)**

**Objectiu:** Presentació de recursos d'interés per abans d'iniciar una activitat empresarial per compte propi.  
**LLOC:** Casal Jove (Castelló). 964.28.21.22  
**HORA:** Dijous 12 de febrer de 17:00 a 19:00h. (Gratuït). Inscripció a partir de les 18:00h del 22 de gener fins a completar places.

**No et perdes...**

**"La mujer construida. Comunicación e identidad femenina"**



Un llibre que analitza el paper dels mitjans de comunicació en la cultura androcèntrica. La desigualtat s'aprén jugant, s'afirma en el llibre que també analitza el paper de les dones en les revistes per a joves. Una visió crítica que busca posar en relleu que "la no-discriminació de la dona, exigeix una nova reeducació".

## DIRECTORA EASD

# “Els ensenyaments artístics estan molt feminitzats”

**Carmen Sevilla Madrid s'ha convertit en la primera directora de l'Escola d'Art i Superior de Disseny en els trenta anys d'història de la entitat**



Carmen Sevilla

Licenciada en Història de l'Art i perita ceràmica en la branca artística, Carmen Sevilla Madrid és la primera directora de l'Escola d'Art i Superior de Disseny en els 30 anys de vida del centre. A més, és professora de la titulació Disseny Industrial en la Universitat Jaume I.

**P: Està feminitzat l'alumnat de l'Escola d'Art?**

**R.:** Sí, hi ha inscrites 600 persones, la majoria xiques. Els ensenyaments artístics estan molt feminitzats. No obstant açò, hi ha matisos. En Interiorisme hi ha més dones; en Disseny de Producte, més homes; i en Disseny Gràfic, més dones.

**P: Com afronten el futur laboral xics i xiques? Hi ha diferències?**

**R.:** L'opció freelance és molt habitual i crec que les xiques veuen en aquesta modalitat més flexibilitat i una eixida més factible per a poder organitzar el seu treball. D'altra banda, tenim una borsa de treball i és cert que des de les taulelles, encara que enviem per igual a

xics que a xiques, contracten majoritàriament els homes.

**P: Han participat en diversos projectes de l'Ajuntament de Castelló en prevenció de violència de gènere. Quin paper juga aquest contingut en l'Escola?**

**R.:** Ho assumim de forma transversal. Tant els temes d'igualtat d'oportunitats de dones i homes, com els temes de violència de gènere. Els homes ho veuen com alguna cosa aliena i a mi m'agrada recordar-los que si ells estiguessen en el lloc de les xiques farien el mateix.

**P: Molt interessant aquesta línia de treball...**

**R.:** Sí, ens ho creem de veritat. Un dels projectes que desenvolupem anualment és convidar una parella de professionals (home i dona), que hagen treballat junts i que cadascun narre com ho ha aconseguit. Com ha aconseguit el seu status laboral. És curiós comprovar com elles sempre ho tenen més difícil. I ens agrada que el nostre alumnat pugui escoltar en primera persona com les històries de vida professionals són diferents segons siga el seu protagonista un home o una dona.